

14 OKT 2010

BARNEOMBUDET

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	10/01576-2	Anders Prydz Cameron	008;O;AS/MIN	29.9.2010

Endring i utlendingsforskriften og utlendingsinternatforskriften – gjennomføring av returdirektivet i norsk rett

Barneombudet viser til høringsbrev datert 30.8.2010 med frist 11.10.2010 om endring i utlendingsforskriften og utlendingsinternatforskriften som en del av gjennomføringen av returdirektivet i norsk rett. Barneombudet besvarte 26.3.2010 en høring om innføring av returdirektivet og viser til sine uttalelser fra den gang.

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ombudet skal av eget tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barn sine interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter, foreslå tiltak som kan styrke barns rettsikkerhet, med mer. Ombudets mandat er begrenset til barn under 18 år.

Barneombudet har tradisjon for å behandle de mer overordnede spørsmål, og overlater de mer detaljerte spørsmål til andre faginstanser med spisskompetanse innen området. Ombudet stiller seg i utgangspunktet positiv til en regulering av forhold knyttet til retur med tanke på å gjøre disse forutsigbare. Ombudet har likevel noen bemerkninger knyttet til følgende punkter:

1. Internering av barn
2. Utvisningssaker og barn

1. Internering og frihetsberøvelse av barn

Høringsbrevets punkt 3.4 drøfter forslag om endringer i utlendingsinternatforskriftens § 4 med tanke på bedre ivaretagelse av familier og barns rettigheter i forbindelse med internering på utlendingsinternat. Barneombudet er bekymret for all internering av barn og barnefamilier i utlendingsaker, og for om dette vil øke i omfang i tiden som kommer som følge av en rekke endringer i utlendingsloven, forskrifter og praksis, blant annet i forbindelse med gjennomføringen av returdirektivet i norsk rett. I høringsbrevet går det fram at barn i henhold til dagens praksis fengsles i svært liten utstrekning. Dette er bra, men Ombudet hadde helst sett at man tydeligere begrenset muligheten til å internere barn og barnefamilier og forskriftsfestet klarere regler som trykker barnas situasjon i forbindelse med internering.

I 2006 avga Barneombudet en høringsuttalelse i forbindelse med innføring av nye regler for utlendingsinternat. Ombudet oppfordret i denne til at man skulle trygge barnas situasjon ved å sørge for at:

- det lages klarere formelle krav til prosedyrene når barn eventuelt skal interneres med foreldrene
- det gis klarere føringer i regelverket om at utforming og tilbud på internatet er tilrettelagt for barn
- det settes en tidsgrense for hvor lenge barn kan oppholde seg på internatet, og den bør ikke overstige 48 timer
- maktbruk overfor barn og deres foreldre reguleres særskilt
- det gis en spesifikk mulighet til å klage til tilsynsrådet, og at rådet gis en plikt til å behandle klagen raskt

Ombudet er fornøyd med at man nå tydeliggjør barns rettigheter ved å forskriftsfeste barnefamiliers rett til privatliv og barnas rett til skolegang og meningsfylte fritidsaktiviteter. Ombudet vil igjen oppfordre til at man vurderer å trygge barns situasjon ytterligere ved å gjennomføre de andre forslagene Ombudet fremmet i høringsuttalelsen fra 2006.

I tillegg ønsker Barneombudet å understreke at unntaksbestemmelsen i forslaget til nytt fjerde ledd i § 4 er relativt vag. Slik det fremstår, er det tilstrekkelig at et uvanlig stort antall utledinger skal uttransporteres for å gjøre unntak fra bestemmelsen om at barnefamilier skal innkvarteres hver for seg. Ombudet mener at man i tilfeller der det skal gjøres unntak fra bestemmelsen, likevel skal gjøre sitt ytterste for å sørge for barn og barnefamiliers rett til privatliv på andre måter. Ombudet ber om at dette presiseres i forskriften.

Barneombudet er bekymret for om departementet ved å forskriftsfeste barns rettigheter i forbindelse med internering ser muligheten for, og dermed forbereder, en situasjon der flere barn og barnefamilier enn i dag interneres i påvente av retur. Ombudet ber om at departementet så eksplisitt som mulig går inn for å sikre en praksis der hovedregelen er at barn og barnefamilier ikke interneres.

2. Utvisningssaker og barn

Høringsbrevets punkt 2 omhandler blant annet endringer i utlendingsforskriftens § 14-2. Å innføre muligheten for utvisning i ett år slik departementet foreslår, vil trolig ikke ha stor betydning i forhold til dagens praksis. Ombudet ønsker likevel i denne forbindelse å formidle inntrykket av at forskriftens § 14-2, slik den praktiseres i dag, ved flere tilfeller kan se ut til å være i strid med FNs Barnekonvensjon. Dette ble også tatt opp i barneombudets høringsbrev datert 26.3.2010 om gjennomføring av returdirektivet i norsk rett.

Barneombudet får svært mange henvendelser om familier som opplever at en forelder blir utvist, som regel på grunn av brudd på utlendingsloven. Ombudet har i lang tid vært bekymret for praktiseringen av utvisningsbestemmelsene og konsekvensene dette har for barn. Ombudet tok dette blant annet opp i Stortinget i forbindelse med behandling av ny utlendingslov, og ser med glede at komiteen under behandlingen av loven uttalte: *[Flertallet] ber departementet vurdere om det kan gis forskriftsregler som i enda større grad sikrer at hensynet til barnets beste blir ivaretatt i forbindelse med utvisningssaker.*

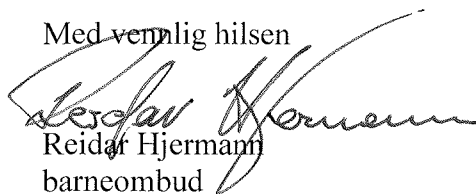
Barneombudet vil understreke at en utvisning, selv en begrenset utvisning på ett, to eller fem år, har svært store konsekvenser for barn. Ombudet vil påpeke at utvisning får de samme

konsekvenser for barnet, uansett bakgrunnen for utvisningen, og barnets beste bør være det klart førende hensyn i tråd med FNs barnekonvensjon artikkel 3.

Barneombudet mener at dagens utvisningspraksis er problematisk i forhold til barnekonvensjonens artikkel 9 som pålegger staten et ansvar for å sikre at barn ikke blir skilt fra sine foreldre. FNs komité for barns rettigheter har uttrykt bekymring over norsk utvisningspraksis. Også i komiteens generelle kommentar nr 7 understrekes det at små barn er særlig sårbare for atskillelse fra foreldrene på grunn av deres fysiske avhengighet og følelsesmessige tilknytning til foreldrene.

Barneombudet er opptatt av at det i enhver utvisningssak som involverer barn bør foretas en reell vurdering av barnets beste etter barnekonvensjonens artikkel 3, og at barnet bør gis anledning til å komme med sine synspunkter i så stor grad det lar seg gjøre (barnekonvensjonens artikkel 12).

Med vennlig hilsen

Reidar Hjermann
barneombud

Anders Cameron
rådgiver